

సంక్షేమి

వి.వసుంధర
రాజుగారిపాలెం

■ 'లక్ష్మీ-లక్ష్మీ'—

తలుపులపై దబదబమంటూ కొడుతూ మూర్తి తలుపు సందుగుండా లోపలికి చూశాడు.

అప్పుడే స్నానంచేసి వస్తోందిగాబోలు— తాళ్య లక్ష్మీ పరిగెత్తుకుంటూ వస్తోంది.

బయట కాదాకాలాన్ని ధరించి; ఆరేళ్లబాబు నెత్తుకొని కోవంగా చూస్తోన్న భర్తను చూడగానే జరుగు రోయిదేమిటోనని గుండె గుభేలుమంది

లక్ష్మీకి.

'ఏమే—ఏలుస్తుంటే చెవులు వినబడ్డం లేదా? వాడిచేతికి నా అడ్డాన్ని ఎవడు ఇమ్మన్నాడు? చూడు—వగుగోట్టి చేతి వేళ్లంతా ఎలా కోసుకోన్నాడో? మాట్లాడ వేం? దరిద్రపు మొహమా! చెప్పు— ఎందుకు వాడికిచ్చేవో చెప్పు?'

సమాధానం లాకపోయేసరికి చెంపను చెళ్లుమనిపించేడు మూర్తి. టపాటపా రాలి వడ్డాయి కన్నీళ్లు తల్లవి. కొట్టేసరికి

బాబు బియ్యంకే బాన్నును వదిలి అమ్మవద్దకు వచ్చాడు.

'ఏ! ఏ! నిజంగా వీవు శనిదేవతవు? కట్టుకొన్నదానికి అనుభవించలేక చస్తున్నావు.' అంటూ చీదరించుకుంటూ కూరల సంచి దబాబున క్రింద పడవేసి వెనక్కిలిరిగి వెళ్లిపోయేడు మూర్తి.

సంచినుండి క్రిందబడ్డ కాయలన్నీ యేది సంచిలోయెత్తి, యేడుస్తున్న బాబును సముదాయించలేక వంటయింటిలోకి దారి తీసింది. లక్ష్మీ. కళ్లు బైర్లు కమ్మి దారి కనిపించక, గోడకు నుదురు కొట్టుకుంది.

మనస్సుబాధగా మూర్తింది. దైవము కూడా తనను చిన్నచూపు చూస్తున్నాడు.

తను కావరానికొచ్చి వదేళ్లు గవోస్తోంది. ఇంతవరకు తిట్లు వర్షాన్ని ఓసిగా సహించిందిగాని చేతితాకిడి లేక పోయింది. కాని అది యివేళతో పూర్తయింది.

గోడకానుకొని వంకాయలు సంచినుండి గ్రుమ్మరించింది. ఒళ్లో బాబు తూగు తున్నాడు.

మెల్లగా లేచి బాబును ఉయ్యారోల్లనేపి వడుకోబెట్టింది.

ఎదురుగా వగిరిన అర్ధపుముక్కలో తన మతిమరుపుకు తగిన శాస్త్రీ జరిగిందంటూ తన ప్రతిబింబం ఉయ్యారం డిశించివచ్చడెల్లా కన్పిస్తోంది. నిజంగా తన మతిమరుపు వల్లనే దెబ్బలు తినవలసి వచ్చింది.

ఎన్నోచూర్లు భర్త తనను హెచ్చరిస్తూనే వుంటాడు. ఆ అర్థము తన ప్రాణ సమానమని, యెప్పటికీకూడా తన అడ్డాన్ని తాకవద్దనీనూ.

'ఛ! వెధవ మతిమరుపు వలననే జీవి తాన్ని వరకం చేసికొంటున్నాను.'—పోయ్యి సుండి ఏదో పడిన శబ్దము వినిపించి లోపలికి పోయింది.

అన్నపుగిన్నె ఒరిగి ఆరిపోయిందిపోయ్యి; అవుకోలేని యేడుపొచ్చింది లక్ష్మీకి. ఉదయాన్నే యెవరిమొహం చూచానో—ఒకటే యేడువయింది తన పాలిటికి—అనుకొంటూ తిన్నగా వంట కానిచ్చింది లక్ష్మీ.

బాబు నిద్రలోనే వున్నాడు. మంచం వాల్చి మేను వాల్చింది లక్ష్మీ. ఎదురుగా శ్రీ 'వేంకటేశ్వరుడు' విరుసవ్యుతో అభయ హస్తాన్ని మాపిస్తున్నట్లుగా కన్పించింది

గ మ ని క

ఉత్తరాల శిర్షి కకి రాసేవారు ఈ కింది నియమాలు పాటించాలని మనవి: 1. ఉత్తరాలు వీలయినంత చిన్నవిగా ఉండాలి 2. రాసేవారి పూర్తిపేరు, చిరునామా ఇవ్వాలి 3. ఇంగ్లీషు లిపిలో అక్షరాలు రాయరాదు 4. కాగితానికి ఒకవయస్సునవే రాయాలి. 5. సిరతోవే రాయాలి. —సం॥

తెలమచ్చలు

“స్వేత్ర మో చన్” ఆయుర్వేద బోధాన్ని వాడిన, మచ్చలరంగు మూడు దినములలో మారగలదు. వేలకొద్ది ప్రజలు దీనిని గొప్పగా కొనియాడి యున్నారు. ప్రచారం కొరకు ఒక పీఠా మండు ఉచితంగా పంపుతాము. వెంటనే వ్రాయండి.
Indra Ayurved Bhavan(13)
P. O. Katri Sarai (Gaya)

మదిరిగిపోవాలిచాలిచాలి

బుద్ధిబలము
అరిగిమునకు-బలమధిక

అరుణ
పిల్లలారోగ్యంక

బాలహారక
బిడ్డల బాంధవ్యం

లక్ష్మణక
రక్తమధిక

దాహనహారక
దగ్ధులు

అయ్యిదామః-భూరిమిదిద-మదరామ-11-

తెలవెంట్టుకెలుండవు

పాగడం మాకు ఇష్టంలేదు. “Palitari” ఆయుర్వేదిక్ సెంటర్ ఆయిల్ తెల్ల వెంట్రుకలను నల్లగా మార్చును. మొదట తెల్లవానిని నల్లవిగా మార్చి, అటుపైన నల్లని వెంట్రుకలే వస్తును. ఈ ఆయిల్ జ్ఞాపకశక్తి, కంటిమాపువృద్ధివరచును. లాభంపొందినవారు 1000 పైగా మాకు వ్రాసియున్నారు. లాభం లేకున్నా ఇబ్బు వాచును. ధర రు. 10/-
Sri Krishna Chandra Vaidya (APH) P.O. Katrisarai (Gaya)

సంత్వపి

లక్ష్మికి. నిజమే. తనలాంటి అభాగ్యులకు ఆ ఆ భ య హ స్తం యెంతో బలాన్ని యిస్తుంది మరి.
ప్రక్కన అద్దంలేక పోవటంతో వటం ప్రక్కన బోసిగా కన్పించింది. అక్కడున్న అద్దం నిమిషంలో పగిలిపోయింది తన మతిమరుపు మూలన. తనెంతో జాగ్రత్తగా వుండాలనకొన్నా పాడు మతిమరుపు తనను తిట్టిస్తోంది భర్తచేత.
‘లక్ష్మీ’—పిలుస్తున్న శబ్దం. ఆలోచనలోనుండి తేరుకొని గబగబ తలపు తీసింది. నవ్వుతూ ప్రక్కంటి సుశీల కన్పించింది.
‘లక్ష్మీ’—అదే అట్లావుంది మొహం? ఓ! మరిచా. అద్దం బాబు చేతిలో వట్టుకొని గోడకు కొడుతోంటే చప్పున తీసికోవోయేను. జారి పగిలిపోయింది. అప్పుడే చెప్పామనుకొన్నా. ఇంతలో మీ శ్రీవారోచ్చేతేరు. వెళ్లిపోయాను.
ఇంతకూ మీ శ్రీవారి మొహమాసే నాకు చాలా భయమేసిందిగాని, మరి నీకు దెబ్బలుకూడా ప్రాప్తమై నట్లుంది గదూ!’
కంటో నీరు క ను వ ర చ కుం డా ప్రేక్షలో నలును తీసుకొంటున్నట్లుగా నిలబడింది లక్ష్మి. సరేగాని వంట—భోజనం అన్ని తీరిగ్గా ముగించుకొచ్చి నట్లున్నావే—అంటూ సంభాషణ మార్చింది లక్ష్మి.
‘ఆ నావంటకేం ని మి షం లో వండి ఆయనకై కాచుకోకుండా భోంచేసి తాంబూలోత్పవాన్ని కూడా కానిచ్చేనంటూ సుశీల హాయిగా నవ్వేసింది.
వాకిట్లో చెప్పులశబ్దం — మూర్తి తలొంచు కొస్తున్నాడు. నే మ శ్లి వసానంటూ సుశీల వెళ్లిపోయింది.
భోజనాలు వసానంగా ముగించారద్దరు. వంటనే మూర్తి ఆఫీసుకు వెళ్లిపోయేడు. కొద్దిసేపు మంచపుదిమ్మనానుకొని కన్నుమూసిందో లేదో యెవరో గట్టిగా పిలుస్తున్నట్లు పులికిపడి లేచింది.
బయటి తలుపు తీసింది. భర్త మొహం చిటమట మండుతోంది.
లోపలికి అడుగుపెట్టి మూర్తి బట్టలు మార్చుకొని దొడ్లోకి వెళ్లిపోయేడు.
త్వర త్వరగా తాను అనుసరించి ఆర్చిన బొగ్గులను కుంపట్లోవేసి నిప్పు రాజే

సింది. మనస్సులో భర్త తిట్టిన తిట్లు మళ్ళు తిరిగిన పడవలా ప్రయాణం చేస్తున్నాయి. భగవంతుడు మతిమరుపునంతా నాకే అంటగట్టి నట్లున్నాడు.
ఇక యిప్పుడు యింకెన్ని బొతులు భరించాలో మరి, తలుపు గొడుతున్న శబ్దం వివరాలేని నిద్ర వచ్చేసింది కన్నుమూసిన కాసేపటిలో! మధ్యాహ్నం నిద్ర ఆలవాటు చేసికోకూడదని పూరికే అన్నారా పెద్దలు.
కాఫీలు పూర్తయ్యాక తిట్టవలసిన వన్నీ తిట్టి, జాగ్రత్తగా వుండమంటూ సలహాలిచ్చి మరి వెళ్లిపోయేడు మూర్తి.
ఆకాశమంతా నల్లని దట్టని మేఘాలతో నిండివుంది.
భారీవర్షాలుకురిసే సూచనలు కన్పిస్తున్నాయి
బాబులేచి తలుపుతీస్తుంటే ప్రక్కంటి సుశీల యివేళ కెప్పుడో రోజు విధిగా వచ్చి బాబు నాడించేదే? ఎందుకు రాలేదో మరి? అనుకొంటూ వాకిట్లో నిలబడి లొంగి చూచింది. ప్రక్కంటి తలుపులు తాళం వేసివుంది.
టక్కున జ్వస్తికివచ్చి తనవెధన మతి మరుపును మర్చిపోరి తిట్టుకుంది. నిన్ననే సుశీల చెప్పగా వినింది, యిక తనకు బాబు నెత్తుకోనేండుకు పై ముండదని, తాను ప్రక్కవీధిలో నీళ్లు చేదవేసేండుకు గాను యింజనీరుగారింటిలో కుదిరినానని చెబితే పూగొట్టే మళ్ళి మరచిపోయింది.
క్రమంగా చీకట్లు క్రమ్ముకొంది. రోడ్డు నిర్మాణవ్యంగం వుంది. పురుములు; మెరుపులు యొక్కవయ్యాలు.
కుక్క యొక్కడో వికృతంగా మొరిగింది. బాబుకు అన్నంపెట్టి భర్తకై యెదురుమాస్తూ కూర్చుంది లక్ష్మి.
బాబును వాళ్ళో వడుకోబెట్టి వాడు వలికే ముద్దుపలుకులు వింటూ హాయిగా నవ్వుకొంది లక్ష్మి. బాబే శేకపోతే తానొక్కతే బిక్కుబిక్కుమంటూ తలుపులు బిడాయించుకొని కూర్చొనవలసి వచ్చేది. కప్పలన్ని వాడి చిన్నారిమొహాన్ని చూస్తూ మరచి పోగలుగుతోంది. కాని అప్పటి వరి స్మితలలా వుండేవో మరి?
‘ఓహవేళ భర్త తనను అదరంగా చూసే వాడేమొ ఏం? ఎందుకు వుండకూడదు? పెళ్లైన కొత్తలో తనను యెంతో

ప్రేమగా చూసుకొనే వాడుగడా? మన ముఖో ఆలోచనలు లగ్నబిల్లిగా అల్లు కొంటున్నాయి లక్ష్మీకి.

బయట వర్షపువోరు యెక్కువైంది. వంటయింటి మూలలో ఒక ప్రక్క బసవవ తినుకుల శబ్దం వినిపిస్తోంది.

వర్షం—పొడువర్షం—వర్షమంటేనే మొదటినుండి బలే చిరాకు లక్ష్మీకి. వర్ష మంటే తనకెందుకో భయం. వర్షం తన జీవితములో యేదో అవశకునలా సిగ్గుపడి పోయింది. బహుశ వరిసింఠులంటింటినే కావచ్చు.

పెద్దవర్షంలో యిల్లుకూలి, తనతల్లి దనిపోయిందట. వర్షాకాలములోనే తను పుట్టింది, వివాహము, బాబు పుట్టడం, అన్నీ వర్షాకాలంలోనే విచిత్రంగా జరిగి పోయాయి.

వివాహమంటే జ్ఞానకానికొచ్చింది లక్ష్మీకి. కుంభపుష్టితో వివాహ సంబంధాలు సరిగ్గా జరపజోవటంతో వియ్యపు వాళ్ళతో తిట్టించుకోవాల్సి వచ్చింది.

ఆ సమయములో తన తండ్రికి, యేదో సర్ది చెప్పివేసి మామగారిని శాంతింప చేశాడు తనభర్త. నిజంగా అప్పట్లో తన భర్త మంచితనమునకెంతో సంతోషించింది. కాని యిప్పుడిలా మారడానికి కారణం?

కారణమంటే మనస్సుకొచ్చింది లక్ష్మీకి 'అర్థ మెందుకీచ్చావు బాబు చేతికి? కారణము చెప్పవే?' అంటూ భర్త యెదురుగా నిలదీసి అడుగుతున్నట్లుగా కన్పించింది లక్ష్మీకి. సమాధానం రాకపోయేసరికి రోగిపోయి నోటికొచ్చిన బూతులతో తనను తిడుతున్నట్లునిపించి పులిక్కిపడింది.

అంతా చీకటిమయం సన్నగా కోడి గ్రుడ్డుల్యాంపు గోడకొక ప్రక్కగా తగిలించి పుంది. కొద్దిగా వెలుతురును పెద్దదిగా చేద్దామని అనుకొని, మరల భర్తవచ్చే దేశయివదని పూజుకొంది లక్ష్మీకి.

దీప మెప్పుడుకూడా పెద్దదగా పుంచ కూడదని భర్త అజ్ఞాన మరచిపోలేదు తను. దిప్పటికప్పుడు తను మతిమరపు లేకుండా ప్రవర్తిస్తున్నా, తిట్లుమాత్రం తనను వదలాలంటేడు.

ఉదయం జరిగినదంతా సినిమారీళ్ళలా, తిరిగిపోతోంది లక్ష్మీమనస్సు.

సినిమాంటే మళ్ళీ జ్ఞాప్తికొచ్చింది తాను. తాను సినిమా మొహంమాత్రం

నువూరు ఆరేళ్ళు ధాటిందని. తన వెళ్లెయిన కొత్తలో, బాబు పుట్టక ముందు కాబోలు, 'సతీ సక్కుబాయి' సినిమా చూచింది. అబ్బో! అందులో ఆ మహాతల్లి అనుభవించిన కష్టాలలో తన కష్టాలేమిటి?

మొన్న మాంచినీనిమా అడుతుందని రమ్మని బలవంత పరిచింది సుశీల. కాని తాను వెళ్లలేకపోయింది. ఆ డబ్బులు ఆ రోజు కూరలు కొనవచ్చుననుకొని మాను కొంది. 'సతీ సుమతి' సినిమా పేరని చెప్పింది సుశీల. సుమతి అంద్రలో చాలా కష్టాలపడి, చివరికి భర్తను తిరిగి బ్రతికించుకొందట. చూడాలని చాలాసార్లు అనిపించినా భర్త యేనంటాడోనని నూరు కొంది తను. కాని సుశీల? నిజంగా అదృష్టవంతురాలు.

స్వతంత్రంగా కావలసిన సినిమాలు జల్పాలు చేస్తుంది.

ప్రక్కంటే తలపులు దబదబా బాదు తోన్న శబ్దం విన్నచ్చి తలుపులవైపు చూచింది మూసివున్నాయి.

'సుశీల! సుశీల!' సుశీలభర్త పిలుస్తున్నాడు బిగ్గరగా. 'ఇంత చీకట్లో పడి చావకపోతే, పెద్దగా వెలిగించేందుకు నీ అబ్బసొమ్ము ఖర్చయిపోతుందని భయంగా పుండేమి? ఛీ! 'రంకుదానా'. మాట, వలుకు, మంచి, మర్యాద మంటగలిసిన నీకు మొగుడంటే లక్ష్మీమంటేగా!

'అబ్బబ్బ! ఏమిటావెధన వాగుడు? బాగా త్రాగొచ్చి, నన్ను చంపుతారేం? కూరలుబాగా తేవంటే దానికి వేనంచేసేది?'

చేసేది సక్రమంగా చేసేదిలేక, నన్ను తిడుతున్నావే-అంతవరకొచ్చిందే నీవ్రతాపం. నీతోకాపరం వెలగబెట్టేందుకన్నా ఒంటరిగా వుంటేనే యెంతోహాయిగా వుంటుంది నాకు-చావు నీయిష్ట మొచ్చినట్లు వెధవ ముందా' అంటూ వర్ణము గరవాటేసిన చప్పుడు, వెంటనే 'అమ్మా' అనే పెద్ద అరుపు వినవచ్చాయి లక్ష్మీకి.

పాపం బాగాత్రాగి కొట్టాడు కాబోలు. సుశీలకదేం కొత్తగాదు. తెక్కపెట్టేది కూడాదాదు. తనకేమీ ఆరునెంత తిట్టినా, కొట్టినా అన్నానికి రాకపోతే తల్లడిల్లి పోతుంది. భర్త అంటే జ్ఞానకానికొచ్చింది లక్ష్మీకి. అతనింతవరకు భోంచేయలేదని. నిక్కడైనా భోంచేస్తారులే అనుకొనేందుకు ఆస్కారమేలేదు. ఛస్తే బయట భోజనంమాత్రం చేయరని.

కానికూడా వృధాగా ఖర్చుచేయరు. అందుకే రెండు సంసారాలు ఒక విధంగా యాబ్బుకొస్తున్నారు.

భర్తమీద మొదటిసారిగా జాలివేసింది లక్ష్మీకి. తన సంసారాని కెలాంటి లోటు లేకుండా తెచ్చివేస్తాడు.

విపుమీద దోమకుట్టింది. వెంటనే చేయి విపుమీదికి మళ్ళించి. సరిగ్గా మెడ క్రింద చినిగివుంది.

రేపైన కుట్టుకోవాలి. జాకెట్ అంటే మొన్నసుశీలకన్నజాకెట్ గుడ్డ జ్ఞాప్తికొచ్చింది లక్ష్మీకి. తన భర్తమాత్రం ప్రతి పండు గకు మేలిరకంగుడ్డ కాకపోయినా తగినంత నాణాకుగుడ్డలే తీసిసూతనే పున్నాడుగా.

వైగా సుశీల భర్తమాదిరి త్రాగేది

బుతుక్రమం ఆలస్యమే?

వివరపడవద్దు ప్రజ్ఞాతిగాంచిన 'దేవపిల్లు' వాడండి

<p>ఈ లక్షోద్ధేశ్యము 28 మాత్రలవలంబు సగంకోర్కె ప్రాకేటు 14 మాత్రలు వెల గుంటు ప్రతి దినం దొరకును</p>	<p>దేవపిల్లు ముఖ్యంగా ఆలస్యమైన క్రమముగా కాకి పోయిన బాధతో కూడిన లేక ఆగిపోయిన బాధను దేవపిల్లు బాగుగ గుణమును</p>	<p>1 అన్ని సందర్భములలోను శీత్రముగాను, తమోపుము గాను పనిచేయును, 2 వ్యతిరేకములను ఎల్లవేళ కలిగించును.</p>
---	---	---

MFRS SEENU & CO. MADRAS-21

వెళ్ళాక తెమిస్తులు మరియు ద్రగ్గిస్తు లందరివద్ద లభించును.
Advt. Permitted under G.O. MS. No. 1121

తామర, తీట, గజ్జి
కాథ, మంట, మచ్చలు, చీదర కలిగించగలవు.
మీ చర్మవ్యాధులను శీఘ్రంగా నిరసాయకరంగా
అమృతాంజన్ డెర్మల్ ఆయింట్ మెంట్ తో నివారణ చేసుకొనండి

అమృతాంజన్ డెర్మల్ ఆయింట్ మెంట్

రోజు దివసమువారు:
అమృతాంజన్ లిమిటెడ్.
మద్రాసు-4.

Amritam Anjan Dermal Ointment for Ringworm, Eczema

సం తృ ప్తి

జూదనూడే వెధవ గుణాలేవీ లేనివాడు.
ముఖ్యంగా తన మతిమరుపు, అజాగ్రత్త వలననే ఆ యన తనను తిట్టి పోస్తుంటాడు గాని తనే అతనితో సరిగా సర్దు కుపోవటం లేదు.
తెల తెల వారుతుంటే మెలకువవచ్చింది లక్షికి. లేచి గబుక్కున తలుపుతీసింది. భర్త రానిమాట గుర్తుకొచ్చింది. ఆ అవు నన్నట్లు గుర్తుకొచ్చింది దిప్పటికీ. రాత్రి పొరుగుారికి వెళుతున్నట్లు చెప్పాడుగా, తనే మతిమరుపు వలన వట్టింతుకోలేదు.
దీపావళి స రి గ్గ రెండురోజులుంది. 'ఏమి పండుగలో—ఈ పాడు పండుగలో తల తిరిగిపోతోంది. బాగా డబ్బున్నవాళ్ళకే తప్ప, తమలాంటి వాళ్ళకెందుకో మరి!' అనుకొంది లక్షి.
రోజు అనుకొంటున్న దీపావళి పండుగ రానే వచ్చింది. అనుకోకుండానే తనకు చీర జాకెట్టు తీసుకురానే వచ్చేడు మూర్తి. సాయంసమయం. సన్నగా చీకట్లు కమ్ముకొంటున్నాయి.
బాబు చేతిలోని నిమ్మచక్రాన్ని తాను జాగ్రత్తగా పట్టుకొని అంటిస్తున్నాడు మూర్తి. మంక చేతిలో కాకరవత్తి మిరు మిట్లతో వెలిగిపోతోంది.
ఎదురింటిలో పిల్లలు చిచ్చుబుడ్లు బదింటిని వరుసగా వెలిగిస్తున్నారు.
సరిగ్గా అప్పుడే ఐ య టి కి అడుగు బెట్టిన లక్షి, మిరుమిట్లు గొలుపుతున్న వెలుగులో భర్త మొహాన్నిచూచి ఆశ్చర్యపోయి నిలబడింది.
ప్రశాంతంగా చిరునవ్వు లాలికిస్తూ, అనంతకోటి ప్రాణులకు దివ్యదర్శన మిస్తాన్న 'శ్రీ వెంకటేశ్వరుడి' మోముతో అభయహస్త మిస్తున్నట్లుగా కనిపించేడు లక్షికి.
'సుశీలకంటే తనే నయం. పండుగ రోజైనా హాయిగా గడుపుతున్నాను.
'నాకీ సంతృప్తి, పంతోషాలు చాలు భగవాన్' — ఇంకేమీ నినుకోరను.' అను కొంటూ అప్రయత్నంగా చేతులు జోడించిన లక్షినిచూచి, అప్పుడే అటు తిరిగిన మూర్తి తెల్లబోయేడు, అరంకాకా